

OPERATI VEN MENAXMENT VO TUTUNSKATA I NDUSTRI JA AVTOMATI ZACI JA NA PROCESOT NA MAGACI ONI RAWE, MANI PULACI JA, FERMENTI RAWE, LAGERUVAWE I EKSPEDI CI JA NA JARMA BALI

Sne` ana Savoska

Tut unski Kombinat - Pri l ep

VOVED

Cel okupni ot proces na proizvodstvoto na tonga bal i i ni vna ekspedi ci ja do kupuva-i te e sl o` en i bara odgovorno i navremeno sledewe na podatoci te za si te f azi . Po avtomati zaci jata na procesot na otkup na tutun vo jarma bal i , i sti te se magaci noni raat vo magaci ni te za surovi na tutun-jarma bal i . Bi dej}i surovi nata e podlo` na na bu|osuvawe i rasi puvawe, za i sti ta treba da se gri ` at obu~eni f ermentor i se do nejzi noto ekspedi rawe vo Mani-pulaci ja, kade i sti te se rasturaat i vleguvaat vo sostav na harmani te od koi se izrabotuvaat tonga bal i te. Za da se postigne sledl i vost na surovi nata se do gotov proizvod, nemi novno e potrebna avtomati zacija na procesi te koi se odnesuvaat na odr` uvawe na kondici onata sostojba na tutunskata surovi na vo jarma bal i , ni vno rasturawe i formi rawe na tonga bal i , za koi e potrebno da dobi jat i dentif i kaci ona

nal epni ca, t.e. li ~na karta. Ova ne nave de na razmi sl uvawe za integrirano re{ eni e koe }e bi de prodol ` etok na implementaci jata na avtomati zaci jata na otkupot na tutun, t.e. }e se nadovrzuva na i sti ot inf ormaci onen si stem i }e gi prodl abo~uva analizi te i inf ormaci i te.

Uslovi te vo magaci ni te, mani pulaci jata, f ermkomori te i lagermagaci ni te se menuvaat spored potrebata na tehnolog i ot proces. Od uslovi na studeno vreme (i do -20°S) vo magaci ni te, se menuvaat vo f ermkomori te, kade tutunot trpi termi~ki procesi i do 50-ti na stepeni cel zi usovi i gol ema relati vna vlag a. Ova zna~i deka ne mo` e da se stavi klasi~na kompjuterska kancelari ska oprema, tuku treba da se izbere industri ski hardver, izdr`liv na niski i visoki temperaturi, udari, praf i na, vlag a i pesok.

CEL NA PROJEKTOT

- Postignuvawe na sledl i vost na surovi nata tutun, od procesot na otkup do ekspedi ci ja
- Dobi vawe na navremeni analiti~ki podatoci za sekova bal a
- Locirawe na odgovornosta za nastanati te promeni na surovi nata i gotovi ot proizvod vo si te f azi .
- Defini rawe na strogi sof tverski proceduri za pristap do podatoci te spored kompetenc i i ingerenc i , mo` -nosti za cost/benefit analizi i kontrol a od

strana na top-menaxmentot

- Postignuvawe na sledl i vost na kondici onata sostojba na tutunot vo bal i te i negovi te transformaci i vo tekot na tehnolog i ki ot proces so cel da se definiira najdobr na~in za ~uvawe na tutunot i namal uvawe na gubi toci te vo tehnolog i ki ot proces.

- Da se avtomati ziraat si te aktivnosti koi bara at administrativ i ili dopolnit elen personal za evidencija
- Da se sozdade mo`nost za dobi vawe

na si te potrebni menaxerski izve{ tai so potrebnata analiti i sinteti ~nost so cel da se sledi planot, trendovi te i potrebiti za idni vlo` uvawa za zadovolu-

vave na pazarot na tutun

- Mo`nost za vospostavuvawe na Sistem za kvalitet po metodi te na ISO 9000:2000

OPI S NA PONUDENOTO RE[ENIE

1. Kontrola na primeni te bal i vo magaci nite za jarma bal i na Sezonska fermentacija

Procesot na magaci oni rawe nastanuva so rasporeduvawe na jarma bal i po otkupni klasi i nameni vo prostori i te na Sezonska fermentacija. Jarma bal i te koi se ka~uваат по mostot pristi gnuvaat vo magaci nite na trite sprata. Na vlezot na oddeli te na magaci nite, predvideno e da se postavat ra~ni skeneri i koga jarma bal ata }e vleze vo oddelot, taa se skeni ra deka e tamu, a vo datotekata se zapi { uva negovata posledna mestopol o` ba (bin). Od bazata mo`e da se i zbrojat brojot na bal i po klasi, kategori i i industri ski reklasaci i na odreden bin. Brojot na bi novi zavisi od gol emi nata na magaci not, a sekoy skener e

vrzan za odreden bin vo magaci nite. Skeneri te vo magaci nite se podvini vo ramki te na bimoto, no ne i nadvor od nego za da se izbegne verovatnosta na gre{ki.

Pri kontrolata i al aburata na jarma bal i te vo Sezonska fermentacija, mo`no e da se promeni i industriskata { ifra na tutunot - reklasacija, t.e. upotrebnata klasa na tutunot. Reklasatorot e mo`no da go premesti baleto vo druga industri ska klasa i da mu go smeni bimoto. No, va`no e deka negovi ot identif i kaci onen broj ne se menuva. [ematski pri kaz na procesot e prika`an na Slika 1.

2. Kontrola na izlezot na bal i te od Sezonska fermentacija za potrebiti na mani pulacija

Spored potrebiti za izrabitka na soodveten harman vo procesot na mani pulacija na tutunot, se izbi raat soodvetni jarma bal i spored potrebata na harmanot i spored receptura zadadena od glavnii tehnolog. Na izlezi te od Sezonska fermentacija se postaveni izlezni podvini

skeneri koi go registri raat izlezot na sekoja jarma bal a, i toa na so datum, vreme, i broj na harman, a skeneri te se povrzani so gejtot (portata) niz koj e izlezena jarma bal ata. Ova mo`e da se vidi na Slika 1 - desni ot del vo kvadratot.

3. Kontrola na rastureni te bal i vo hrana~koto oddelenie na Mani pulacija

Postavuvaweto na ra~ni skeneri na mestata kade { to se rasturaat jarma bal i te obezbeduva kontrola na toa dal i si te bal i koi se izlezeni od Sezonska fermentacija i se zaminati za Mani pulacija se soodvetno pristignati vo hrana~koto oddelenie i dal i si te se upotrebeni za onoj harman za koj se trebuvani od Sezonska fermentacija ili se ostaveni negde da stojat. Oni e bal i koi se skeni rani na ra~ni te skeneri na izlezot od Sezonska fermentacija, a ne se

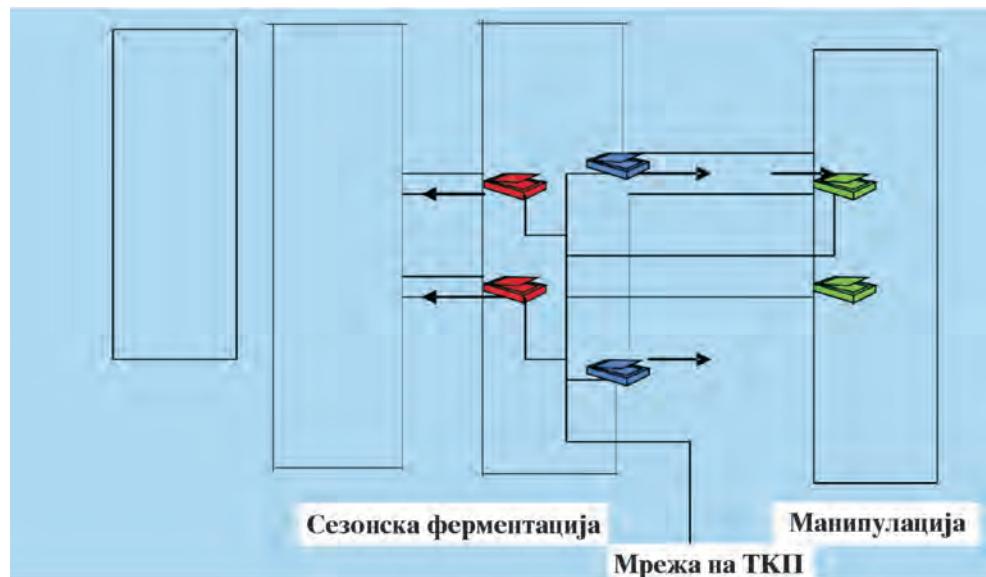
skeni rani na skeneri te na hrana~koto oddelenie na Mani pulacija, zna~i deka se negde vo salite na Mani pulacija i ne se vlezeti vo soodvetni ot harman. Postoi mo`nost da se vidat koi se ti e bal i, niz koja porta od Sezonska fermentacija izlegle i zani v se zadol `eni oni e koi se potpi{ani na dadenoto trebuvawe za jarma bal i od Sezonska fermentacija za potrebiti na barani ot harman (broj na harman, nalog za rabota vo Mani pulacija).

4. Formi rawe na tonga bal i na Tonga ma{ini

Po procesot na mani pulacija na tutunot, od hrana~koto oddelenie preku transportni te lenti na Mani pulacija kade se odbira nesoodvetni ot tutun, toj doja do tonga ma{ini te kade se pakuvat tonga bal i te. Po stavaweto na sargija na tonga

balata, predvideno e istata da se meri na elektronska vaga koja e povrzana so i industri ski kompjuter so monitor, kade e zapisan za koj broj na harman stanuva zbor, t.e. za koj raboten nalog na Mani pulacija e provedena taa tonga bal a, koja klasa, a se

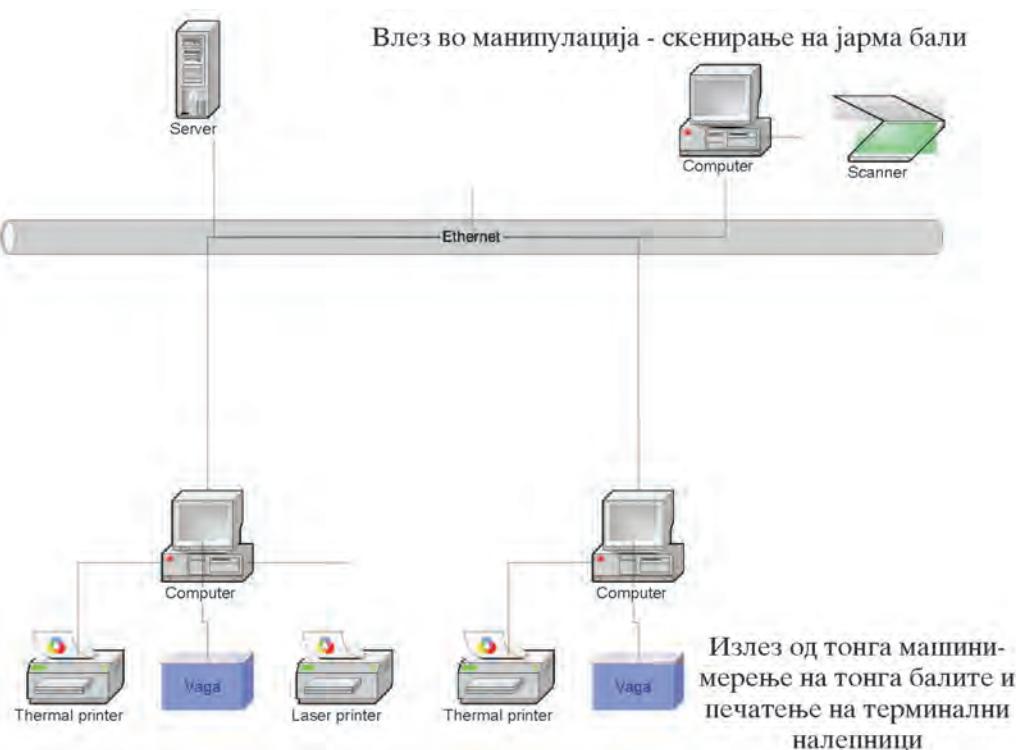
Slika 1 - Sezonska fermentacija - izlaz na balite

vr{ i i akvizicija na te` i nata na balata od vagata. Naljepni cata treba da e organska, otporna na vlagi i temperatura, za da mo`e da gi izdr`i termitski procesi koi sledat. Ovaa etiketa treba da gi sodr`i sите potrebeni podatoci za tonga balata (ako ima vlagomer i % na vlagi) i predstavuva nejzi na lichen karta. Tematski prikaz na procesot na manipulacija na tutunot e prikazan na Slika 2.

Koga se nosi ponatamu vo proizvodni tehnici, na izlazot od Manipulacija se skeniraat naljepni ci te so bar-kodovi te na sите tonga balite i so toa se zadoljava uva Fermzavodot so tие tonga balite. Tamu tutunot mo`e da odi na vonsezonska fermentacija ili na fiksirane vo fermzavodi te, a potoa odi na maturacija (sozrevawe) vo lager-magaci ni te.

Slika 2 - Merewe na tonga balite vo Manipulacija

5. Vonsezonska fermentacija - Fermzavodi

Na vlezot vo sekoja komora se skeni raat si te bal i so podvi`ni skeneri i so toa se ozna~uva vo koj bin od Fermzavodot (koja komora) koi bali se fermenti raat. Procesot na fermentacija e povrzan na kompjuterski sistem za akvizicija na podatoci te od termi~kata obrabotka na tutunot vo fermzavodi te. Od nego mo`e da se sledi procesot na termi~ka obrabotka na tutunot vo sekoja komora

posebno, so { to mo`e da se predvidi i upravuva procesot na vonsezonsko fermenti rawe. I sto taka se sledi fermentacijata vo tekot na celiot period na fermenti rawe vo komorite i postoi mo`nost za crtawenje na grafikoni za site mereni atributi na procesot za sekoja komora posebno. Procesot e {ematski prika`an na Slika 3.

Slika 3 - [ematski prikaz na Fermzavodi

6. Lager-magaci ni

Na vlezot na lager-magacinet, povtorno se skeni raat tonga balite i tuka se ostavaat se do ni vni ot transport do lager-magaci nite od kade se ekspedi rati gotovi ot proizvod - tonga bal a. Vo oddelenieto za zavr{ni raboti, vo lager-magaci nite, na vlezot na sekoja hal a se nao|a ra~en skener so identifikacionen

broj na halata koj go bele`i vlezot na sekoja tonga bal a preku skeni rawe na nivni te eti keti. Vo sekoy moment mo`e da se vidit kolku i koi bali se nao|aat vo sekoy od binovite na firmata za prerabotka na tutunot i da se analizira negovoto dvi`ewe, gubitoci te, i po`elba procentot na vlagata vo sekoja od fazi te.

7. Ekspedicija na tutunot vo tonga bal i do kupuva~ite

Na izlez od firmata, po op{ivaweto na tonga balite, na digitalna vaga povrzana so industrijski kompjuter i termi~ki pe~ata~se vr{ i povtorno merewe na sekoja tonga bal a i avtomatski pe~atewe na eti keta so softver priлагoden za sekoy kupuva~ posebno. Pri ekspedicijata, ovi e podatoci se osnova za izrabotka na te~inski listi prilagodeni za potrebito na sekoy kupuva~. Se pe~atat te~inski

listi za kamioni te i za cel a parti da. I ovde e mo`no da se avtomatizira procesot na akvizicija na podatoci te od merewata. Pri sekoe merewe se zapisuva na koj den se slu~ilo i vo koe vreme. Ovi e podatoci ponatamu se osnova za analizi za kalirawe na te~inata i odnesuvaweto na vraboteni te vo lager-magaci nite so tutunot, kolku se gubi na su~ewe na tutunot ili se dobiva so zgol emuvawe na vlagata na tonga bal ite.

Zakl u~ok ili koi bi bile efekti te od vaka real i zi ran i ot proekt vo praksa

- Potpolna sledili vost na surovina tutun, od procesot na otkup do ekspedicija na gotovi ot proizvod
- To~ni i navremeni analiti~ki podatoci za sekoja jarma i tonga bal a vo

celiot proces

- Celosna kontrola i unif i ci rast na harmani te od strana na odgovornoto lice i kontrola na ~inewe na sekoja tonga bal a vo smisla na povrzuwane na potro{ena

surovi na po otkupni i industriski klasi i kilogrami i nalogot po koj e vgradena vo harmani te

- Locirawe na odgovornosta za nastanati te promeni na surovnata i gotovi ot proizvod vo site fazii

• Defini rawe na strogi sof tverski proceduri za pristap do podatoci te, neme{ awe na kompetenci i za magaci ni te, vraboteni te, rakovodi telite i menaxerite, kontrola od strana na top-menaxmentot i postojani cost/benefit analizi za site fazii od sezonska fermentacija do procesot na ekspedicija i fakturi rawe na gotovi ot proizvod na kupuva-i te

• Mo`nost za sledewe na kondicijonata sostojba na sekoja bal a (bilo da e jarma ili tonga) i nejni te transformaci i vo tekot na tehnologii ki ot proces kako osnova za analizi na podobruvawe na rabotata, t.e. namaluvawe na gubi toci te vo tehnologii ki ot proces.

• Namaluvawe na potrebata na administrativni rabotnici, bidej i celi ot procese avtomatizirani se skeniraat balite na site izlezi i vlezovi vo binovite so ra-nite skeneri.

• Mo`nost za dobi vawe na site vidovi menaxerski izve{tai i analizi vo site fazii (koliinski, kvalitativni i finansijski) kako i analiza po istoriski podatoci, sogl eduvawe na trendovi, plani rawe na idni vlo`uvawa i potrebi na pazarot.

• Mo`nost za vopostavuvawe na Sistem za kvalitet po metodi te na ISO 9000:2000, koj }e ovozmo` i sledili vost na gotovi ot proizvod i defini rani proceduri za kvalitet

- Namaluvawe na proizvodnoto kal o

kako rezultat na zgolj emenata kontrola i odgovornost na site vraboteni, nemo`nost da se mani pul i raso otkupeni te bal i poradi na epni cite i kontrolata na vlezot i izlezot.

Avtomatzicijata na procesot na proizvodstvo na tutun vo tonga bal i vo Tutunski kombinat AD Prelip e zapoznata vo delot na gradski ot otkup na tutun. So prodol`uvawe na avtomatzicijata bi se postignalo ne samo zgolj emuvawe na efikasnost i kontrolata vo raboteweto na krajnite izvri{i tel i tuk i podobruvawe na kvantitativnata i kvalitativnata evidencija. Se sozdade osnova za maksimalna za{titita na i motot na firmata i mo`nost za sledili vost na surovnata i gotovi ot proizvod spored potrebita na Sistemot za kvalitet po ISO 9000: 2000. Efekti te od implementacijata na ovoj del od predvideni ot sistem se od neprocenli vo zna~ewe za firmata, kako poradi vidli vi te takia i poradi nevidli vi te pri dobi vki za firmata, a toa e kompletne menuvawe na organiza{cijonata kultura na vraboteni te, razbiti raboteweto za 100% kontrola vo site fazii na raboteweto, {to podrazbira maksimalno sovesno rabotewe na site u-esni ci vo procesot na proizvodstvo. Tro{oci te za energija se nezna-i telni bidej i se raboti za uredi so mal potro{ok na energija. Za{tedata vo ~ove~ki trud e zna-i telna. Analizi te i menaxerski izve{tai netero{at ekstra trud, bidej i se tipizirani i se dobi vaat od menaxerski te informaci oni si stemi. Humani zacijata na procesot ja zgolj emuva i motivaciijata na vraboteni te kako edna od najvina te nevidli vi pri-dobi vki na firmata.

OPERATING MANAGEMENT - THE IMPROVEMENT, DATA ACQUISITION AND AUTOMATION OF PROCESSES OF TOBACCO KIPPING, TOBACCO MANIPULATION, FERMENTATION AND EXPEDITING

S. Savoska
Tobacco Kombinate - Prilep

SUMMARY

The process of tobacco keeping, manipulation, Tonga balls production and they expedition to the customers preferring responsible and in-time data acquisition in all phases. To have tobacco suitability from raw tobacco material to final product we have to make automation of all these processes. We had to have integral solution that will be successful for implementation in Tobacco purchasing system in TKP. Also, it will reduce discarded materials in production processes.

The aims of this project would be:

- Reestablish the suitable system in the ISO 9000 principles with reducing of discarded materials;
- Reducing administrative and professional staff in all manufacturing and other departments and tobacco changes responsibility location;
- Define strong procedures and high labor automation of dedicated specialists with possibility to concentrate on tobacco quality;
- The responsibility for acquisition and saving data is done to the server and data can be accessed immediately, on-line;
- The TKP private properties are save because of the 100% control;
- Possibility of cost/benefit analysis for top managers;
- The energy costs are low, so all human labor substitute gives savings.
- Analysis and Management information systems are automated, so we don't use extra time for making same managers reports

The effects of this project implementation would be very important. We have visible and invisible earning from this project implementation. The most important thing is changing the organizational culture of staff, total control quality in all phases of tobacco production. Saving human labor is the second important thing in this case, because the human work in this globalization period is the most expensive production cost. The humanization of the production is the third most important factor for implementation of this project.

Author's address:

*Snezana Savoska
Tobacco Kombinate-Prilep
Republic of Macedonia*